

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

БАЙРАК ВІТАЛІЙ ВІТАЛІЙОВИЧ

УДК 342.951: 347.793(477)

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ
ДІЯЛЬНОСТІ КАПІТАНА НА ВОДНОМУ ТРАНСПОРТІ

12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право

Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук

Одеса – 2019

Дисертацією є рукопис.

Робота виконана в Інституті законодавства Верховної Ради України.

Науковий керівник:

доктор юридичних наук, професор,
заслужений діяч науки і техніки України

Кузніченко Сергій Олександрович,

проректор Одеського державного університету внутрішніх справ

Офіційні опоненти:

доктор юридичних наук, професор

Бевзенко Володимир Михайлович,

суддя Касаційного адміністративного суду Верховного Суду України

кандидат юридичних наук, доцент

Серафімов Віталій Віталійович,

доцент кафедри морського та митного права Національного університету
«Одеська юридична академія»

Захист відбудеться 27 вересня 2019 року о 14.00 годині на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 41.884.04 в Одеському державному університеті внутрішніх справ за адресою: 65014, м. Одеса, вул. Успенська, 1.

З дисертацією можна ознайомитися в науковій бібліотеці Одеського державного університету внутрішніх справ за адресою: 65014, м. Одеса, пров. Сабанський, 4.

Автореферат розісланий «27» серпня 2019 р.

Учений секретар
спеціалізованої вченої ради

О.М. Заєць

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Обґрунтування обрання теми дослідження. Реформування основ та принципів правового регулювання в нашій державі на сучасному етапі, процеси імплементації, уніфікації елементів механізму публічного управління актуалізують дослідження ключових напрямків адміністративно-організаційної діяльності у сфері водного транспорту.

Неузгодженість окремих положень низки законів та підзаконних нормативно-правових актів, направлених на регулювання діяльності капітана на водному транспорті; нечіткість правової основи діяльності окремих суб'єктів управління, зокрема, капітанів суден і капітанів портів, на яких покладаються обов'язки управління цими об'єктами водного транспорту; відсутність цілісної ефективної та злагодженої правової системи регулювання діяльності на морському торговельному транспорті та внутрішньому водному транспорті, приводять до суперечностей у правозастосуванні та становлять комплекс проблем організаційно-правового характеру.

Зауважимо, що вітчизняні наукові дослідження правового регулювання діяльності на водному транспорті в основному зосереджені на розв'язанні питань морегосподарської діяльності. Вони, зазвичай, розглядають правові проблеми у галузях міжнародного, цивільного, трудового та господарського права. А наявні окремі вітчизняні дослідження, присвячені управлінській діяльності суб'єктів воднотранспортних відносин, базувались ще на законодавстві Союзу РСР, а тому не відображають проблем сучасних правовідносин у воднотранспортній галузі.

Це обумовило невідкладну потребу не лише перегляду нормативно-правової бази регулювання діяльності водного транспорту, а й глибокого аналізу теоретичних розробок адміністративно-правової науки, чинних відповідних нормативно-правових актів, у напрямку організації діяльності суб'єктів управління воднотранспортною системою України, у тому числі в частині внутрішніх водних шляхів.

Невивченими залишаються особливості правового регулювання діяльності капітана судна та капітана порту, як суб'єктів управлінських правовідносин, взаємовідносини органів публічної влади з корпусом капітанів водного транспорту, організаційно-правові питання тощо.

Усе це вказує на необхідність приведення організаційно-правового механізму регулювання діяльності капітана на водному транспорті, його методичного забезпечення у відповідність з вимогами суспільних реалій сучасної України та інтеграційними процесами. Крім цього, актуальність обраної теми дослідження зумовлена потребою:

- розвитку теоретичних засад, які виступають основою для удосконалення законодавства в зазначеній галузі;

- створення ефективної системи адміністративно-правового регулювання організації діяльності водного транспорту в Україні та визначення місця та адміністративного статусу капітана у цій системі;

- необхідністю подальшого узгодження та деталізації норм права, що регулюють адміністративні відносини в діяльності капітана та інших суб'єктів управління в сфері діяльності водного транспорту;

- потребою в доопрацюванні Кодексу торговельного мореплавства України, невідкладному прийнятті Закону України «Про внутрішній водний транспорт» та вдосконалення системи підзаконних нормативно-правових актів у сфері діяльності водного транспорту;

- необхідністю удосконалення окремих питань адміністративної відповідальності, що мають місце у сфері діяльності капітана на водному транспорті.

Загальнотеоретичні питання дослідження базуються на фундаментальних дослідженнях науки адміністративного права такими ученими, як В.Б. Авер'янов, Т.В. Аверочкіна, О.М. Бандурка, В.М. Бевзенко, К.С. Бельський, Л.Р. Біла-Тіунова, Ю.П. Битяк, Г.П. Бондаренко, І.П. Голосніченко, С.Т. Гончарук, Є.В. Додін, Д.П. Калаянов, С.В. Ківалов, Л.В. Коваль, В.К. Колпаков, А.Т. Комзюк, С.О.Кузніченко, О.В. Кузьменко, О.С. Літошенко, Д.М. Лукянець, О.І. Миколенко, Н.Р. Нижник, В.І. Олефір, В.Ф. Опришко, О.І. Остапенко, І.В. Підпала, В.К. Шкарупа, Ф.П. Шульженко, О.М. Якуба, Х.П. Ярмакі, О.Н. Ярмиш та інші.

Окремі аспекти адміністративно-правового регулювання правовідносин у сфері водного транспорту відображено у працях науковців галузей теорії держави й права, конституційного права, морського права, права соціального забезпечення, міжнародного права, зокрема: С.С. Алексєєва, Н.Б. Болотіної, Н.Д. Гетьманцевої, В.Н. Гуцуляка, С.Л. Єфімова, В.В. Жернакова, І.В. Зуба, С.С. Каринського, З.Я. Козак, О.С. Кокіна, А.М. Колодія, С.О. Кузнецова, Л.І. Лазор, О.Г. Мурашина, О.М. Номоконової, А.Ю. Олійника, П.Д. Пилипенко, С.М. Прилипка, В.І. Прокопенко, О.С. Савич, В.В. Серафімова, О.В. Смірнова, Н.М. Стаховської, Б.С. Сичинського, Ю.О. Фрицького, Г.І. Чанешевої, О.М. Шемякіна та інших. Проблеми регулювання діяльності капітанів портів України, як суб'єктів організації діяльності водного транспорту, піднімались у дослідженнях О.А. Брильова, Ю.Ю. Васькова, Ю.З. Драпайла, Г.П. Дудара, Л.І. Пашковської, К.С. Письменної та інших. Питанням професійної діяльності на морському транспорті присвячено праці М.І. Бабишену, С.В. Буценко, В.В. Деміденко, О.О. Квасніцької, Н.Г. Орлової, О.В. Попова та інших.

У працях вищевказаних науковців наводились науково-методологічні підходи, аргументувались положення, за якими окремі аспекти регулювання діяльності на водному транспорті створюють проблеми у правозастосуванні.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами, грантами. Дисертація виконана з урахуванням: рекомендацій, визначених у Резолюціях Першої Глобальної Конференції ООН зі Стійкого Розвитку Транспорту від 27.11.2016 щодо удосконалення правового регулювання у

галузі водного транспорту; положень Національної транспортної стратегії України на період до 2030 року, схваленої розпорядженням КМУ від 30.05.2018; вимог Морської доктрини України на період до 2035 року, затвердженої Постановою КМУ від 7.10.2009 №1307 та відповідно до Переліку пріоритетних тематичних напрямів наукових досліджень і науково-технічних розробок, на період до 2020 р., затвердженого Постановою КМУ від 7.09.2011 №942.

Тематика дослідження узгоджується із планами науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт Інституту законодавства Верховної Ради України на 2017 рік (пункт 3.2.7) та на 2018 рік (пункт 3.2.51) та Планом науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт Одеського державного університету внутрішніх справ на 2019 рік (пункт 1.4.7.).

Мета і завдання дослідження відповідно до предмета та об'єкта дослідження. Метою дослідження є з'ясування сутності і специфіки адміністративно-правового регулювання організації діяльності капітана на водному транспорті та розробка науково обґрунтованих рекомендацій з удосконалення такого регулювання.

Для досягнення цієї мети поставлено такі **завдання**:

- проаналізувати елементи понятійно-категоріального апарату воднотранспортного законодавства на предмет виявлення суперечностей та колізій при застосуванні основних правових категорій;
- розкрити сутність понять «капітан на водному транспорті» та «організація діяльності водного транспорту» та сформулювати їхні визначення;
- окреслити та дослідити систему організації діяльності водного транспорту в Україні, а також функції і повноваження суб'єктного складу цієї системи;
- охарактеризувати принципи організації діяльності капітана на водному транспорті та визначити їхнє місце у механізмі правового регулювання;
- дослідити систему актів адміністративно-правового регулювання організації діяльності капітана на водному транспорті та здійснити їхню класифікацію;
- з'ясувати сутність адміністративно-організаційних завдань та функцій капітана на водному транспорті, його прав та обов'язків;
- проаналізувати правову природу управлінських рішень капітана на водному транспорті та дати їхню класифікацію;
- дослідити зарубіжний досвід адміністративно-правового регулювання організації діяльності капітана на водному транспорті, виявити позитивні та негативні сторони;
- виробити конкретні пропозиції та рекомендації щодо основних напрямів удосконалення адміністративно-правового регулювання організації діяльності капітана на водному транспорті.

Об'єктом дослідження є суспільні відносини, що виникають у сфері організації діяльності капітана на водному транспорті.

Предметом дослідження є адміністративно-правове регулювання організації діяльності капітана на водному транспорті.

Методи дослідження. Методологічною основою дисертації є комплекс загальних та спеціальних методів пізнання, використання яких забезпечило достовірність висновків і можливість вирішення поставлених завдань та досягнення сформульованої мети.

Застосування діалектичного методу надало можливість виявити місце адміністративно-правового регулювання у сфері організації діяльності капітана на водному транспорті (підрозділи 1.1, 2.1 та 2.2).

За допомогою логіко-семантичного методу поглиблено понятійно-категоріальний апарат у сфері організації діяльності капітана на водному транспорті (підрозділи 1.1, 1.3, 2.1 та 2.3).

Історичний метод забезпечив можливість виокремлення правових закономірностей становлення та розвитку інститутів правового регулювання у сфері організації діяльності капітана на водному транспорті в Україні та за кордоном, сприяв з'ясуванню окремих організаційно-правових аспектів у сфері організації діяльності капітана на водному транспорті (підрозділи 1.2 та 3.1).

Використання порівняльно-правового методу допомогло при проведенні комплексного порівняльно-правового аналізу організаційно-правових аспектів у сфері діяльності капітана на водному транспорті в інших державах (підрозділ 3.1), а методу системного аналізу – при порівнянні різних нормативно-правових актів, що регулюють організаційно-правові відносини у діяльності капітана на водному транспорті в Україні (підрозділи 1.1, 1.3, 2.1, 2.2 та 3.2).

За допомогою догматичного методу проаналізовано зміст норм чинного вітчизняного законодавства, нормативних актів у сфері організації діяльності капітана на водному транспорті, виявлено в них колізії, суперечності, прогалини та інші невідповідності, що знижують якість правозастосування нормативно-правових актів (підрозділи 1.1, 1.2, 1.3, 2.1, 2.2 та 3.2).

Метод теоретико-правового прогнозування надав можливість запропонувати перспективні моделі правовідносин у сфері організації діяльності капітана на водному транспорті (підрозділи 2.2, 2.3 та 3.2).

При формулюванні емпіричної основи дослідження використовувались статистичні методи та метод анкетування (підрозділ 1.3 та 2.2).

Структурно-логічний метод та методи групування і класифікації використовувались при дослідженні у сфері організації діяльності капітана на водному транспорті, а також засобів адміністративно-правового регулювання, які застосовуються органами публічної влади у сфері організації діяльності капітана на водному транспорті (підрозділи 1.3, 2.1, 2.2 та 2.3).

Метод теоретико-правового моделювання було застосовано при підготовці пропозицій формулювання правових норм (підрозділи 1.1 та 3.2).

Зазначені вище методи дослідження використовувалися в комплексі, що забезпечило достовірність одержаних результатів наукового пошуку.

Нормативною основою дослідження є Конституція України, Водний кодекс України, Кодекс торговельного мореплавства України, Кодекс України про адміністративні правопорушення, Закони України «Про транспорт», «Про перевезення небезпечних вантажів», «Про морські порти України», Морська доктрина України на період до 2035 року, затверджена Постановою КМУ від 7.10.2009 №1307, Національна транспортна стратегія України на період до 2030 року, схвалена Розпорядженням КМУ від 30.05.2018 №430-р., інші постанови Кабінету Міністрів України, Стратегічний план розвитку морського транспорту на період до 2020 року, затверджений наказом Міністерства інфраструктури України від 18.12.2015 №542, Стратегічний план розвитку річкового транспорту на період до 2020 року, затверджений наказом Міністерства інфраструктури України від 18.12.2015 №543, інші накази Міністерства інфраструктури України та Міністерства аграрної політики та продовольства України, міжнародне законодавство, матеріальне та процесуальне законодавство різних держав направлене на регулювання діяльності на водному транспорті.

Емпіричну базу дослідження становлять статистичні дані, вітчизняні та зарубіжні наукові дослідження в галузі адміністративного права, узагальнення практики з питань нормативно-правового регулювання у сфері організації діяльності водного транспорту держав Європейського Союзу та держав колишнього Союзу РСР, методологічні розробки органів публічної влади стосовно регулювання у сфері організації діяльності водного транспорту, аналіз практичної діяльності інших органів, що здійснюють регуляторну діяльність у сфері водного транспорту, рішення судів України, політико-правова публіцистика та довідкові видання, а також дані опитування практичних працівників органів публічної влади та представників сфери водного транспорту: Державного підприємства «Адміністрація морських портів України», капітанів суден і капітанів портів, членів екіпажів суден, службовців Державної прикордонної служби України, митної служби та морських екологічної інспекції, морських агентів, представників крюїнгових та стивідорних компаній, судновласників, експертів та ін.

Наукова новизна отриманих результатів полягає в тому, що робота є одним із перших досліджень, присвячених проблемним питанням адміністративно-правового регулювання у сфері організації діяльності капітана на водному транспорті, та кандидатською дисертацією, у якій розглянуто організаційні та правові аспекти цього суб'єкта у сучасних умовах.

У результаті проведеного дослідження вироблено концептуальні підходи щодо удосконалення механізму адміністративно-правового регулювання у сфері організації діяльності капітана водного транспорту, сформульовано низку нових наукових положень та висновків, запропонованих особисто здобувачем. Основні з них такі:

уперше:

- запропоновано класифікацію підзаконних нормативно-правових актів, що регулюють організацію діяльності капітана на водному транспорті за ознаками напрямків діяльності капітана: нормативно-правові акти, що визначають організацію управління екіпажем судна та/або портовою службою; нормативно-правові акти, направлені на забезпечення технічного управління судном; нормативно-правові акти, направлені на забезпечення безпеки плавання (судноводіння); нормативно-правові акти направлені на запобігання забруднення природного середовища; нормативно-правові акти, направлені на підтримання порядку на об'єктах водного транспорту;

- сформульовано визначення понять «адміністративно-організаційні функції капітана на водному транспорті», «права капітана з організації діяльності на водному транспорті» та «обов'язки капітана з організації діяльності на водному транспорті»:

адміністративно-організаційні функції капітана на водному транспорті – це діяльність, пов'язана з отриманням чітко визначеного результату, який прямо відображає досягнення цілей і завдань водного транспорту, яка реалізуються сукупністю методів, способів та засобів із забезпечення управління, що складають механізм публічно-владного впливу капітана на учасників воднотранспортних відносин, шляхом прийняття ним управлінських рішень із застосуванням актів адміністративно-правового регулювання, в межах повноважень, визначених правом;

права капітана з організації діяльності на водному транспорті – це передбачена в актах адміністративно-правового регулювання, сукупність норм, що регламентують можливу поведінку капітана під час реалізації ним своїх функцій, здійснення якої забезпечується заходами владного примусу, з метою забезпечення інтересів судновласників, власників вантажу, пасажирів, операторів портової діяльності, держави та суспільства;

обов'язки капітана з організації діяльності на водному транспорті – це передбачена в актах адміністративно-правового регулювання сукупність норм, що регламентують необхідні дії капітана, які безумовні до здійснення, за невиконання або за неналежне виконання яких передбачено застосування заходів примусу;

удосконалено:

- теоретичні аспекти управлінської системи з організації діяльності водного транспорту в Україні;

- науково-теоретичні підходи щодо правової природи управлінських рішень капітана на водному транспорті;

- адміністративно-правовий механізм безпеки на водному транспорті, для чого запропоновано прийняти Закон України «Про безпеку на водному транспорті»;

дістали подальшого розвитку:

- науково-теоретичні підходи щодо елементного складу системи засобів адміністративно-правового регулювання у сфері організації діяльності капітана на водному транспорті;

- вчення про адміністративний примус, що застосовуються у сфері воднотранспортних відносин;

- теоретичні напрацювання у дослідженні зарубіжного воднотранспортного законодавства, у тому числі направлено на регулювання організації діяльності капітана на водному транспорті;

- аргументація пропозицій щодо вдосконалення національного воднотранспортного законодавства України шляхом:

прийняття Закону України «Про внутрішній водний транспорт», Статуту служби на морських суднах, Статуту служби на риболовецьких суднах та Статуту служби на суднах внутрішнього водного транспорту;

закріплення у законодавчих правових актах низки юридично значимих понять, визначення складу морського транспорту, механізму застосування принципу наступності в управлінні судном та окремих видів адміністративного примусу.

У цілому новими є й інші висновки, пропозиції та рекомендації дисертанта, які виносяться на захист та мають значення для подальшого вирішення проблемних питань у межах об'єкта дослідження.

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що положення і висновки, рекомендації та пропозиції, зроблені у дослідженні, впроваджено та можуть бути використані:

- у науково-дослідній сфері – для подальшого вивчення проблем організаційної та регуляторної діяльності органів публічної влади у сфері відносин, що складуються в діяльності капітана на водному транспорті (Акт впровадження результатів дослідження у науково-дослідну діяльність Одеського державного університету внутрішніх справ від 15 січня 2019 р.);

- у навчальному процесі – при підготовці підручників, навчальних посібників, методичних матеріалів, лекцій, практичних і семінарських занять з дисциплін «Адміністративне право», «Адміністративний процес», «Адміністративна відповідальність», «Морське право» (Акт впровадження результатів дослідження у навчальний процес Приватного вищого навчального закладу «Інститут післядипломної освіти «Одеський морський тренажерний центр» від 11 березня 2019 р.).

- у правозастосуванні – для удосконалення практичної діяльності капітана судна та капітана порту (Акт впровадження результатів дослідження у правозастосовну діяльність капітана морського порту «Іллічівськ» («Чорноморськ») від 5 лютого 2019 р.);

- у правотворчості – для вдосконалення законодавства, що регулює діяльність капітана на морському транспорті.

Особистий внесок здобувача. Положення дисертації, що складають її наукову новизну, розроблені автором особисто. Наукові ідеї та розробки опубліковано у наукових фахових та інших виданнях без співавторів.

Апробація результатів дослідження. Основні положення, висновки та пропозиції, що містяться в дисертації, доповідалися автором і були оприлюднені на науково-практичних конференціях «Вплив інтеграційних тенденцій на розвиток національного права» (Одеса, 23 лютого 2018 р.), «Сучасне суспільство, профспілки та проблеми молоді» (Республіка Білорусь, Гомель, 4 травня 2018 р.), «Стан та перспективи розвитку адміністративного права України» (Одеса, 25 жовтня 2018 р.).

Публікації. Результати дослідження знайшли відображення в п'яти наукових статтях, опублікованих у наукових фахових виданнях, одна з яких опублікована у міжнародному фаховому виданні, а також тезах чотирьох наукових доповідей на міжнародних науково-практичних конференціях.

Структура дисертації. Відповідно до мети й завдань дослідження дисертація складається зі анотації, змісту, вступу, трьох розділів, що містять вісім підрозділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Загальний обсяг дисертації становить 228 сторінок. Список використаних джерел містить 299 найменувань і займає 30 сторінок.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У **Вступі** обґрунтовується вибір теми і актуальність дисертаційного дослідження, визначено зв'язок роботи з науковими програмами, мету, завдання, об'єкт і предмет дослідження, його методологічні засади, теоретична та емпірична бази, розкривається наукова новизна одержаних результатів і їх практичне значення, сформульовано основні положення, які виносяться на захист, наведено відомості стосовно їх апробації та опублікування.

Розділ 1. «Загальнотеоретичні засади організації діяльності капітана на водному транспорті», який складається з трьох підрозділів.

У підрозділ *1.1. «Понятійно-категоріальний апарат у дослідженні організації діяльності капітана на водному транспорті»* проведено дослідження основних юридичних категорій, що застосовуються у регулюванні воднотранспортної галузі, шляхом окреслення їхніх критеріїв, проведення теоретичного обґрунтування типології та їхнього правового функціонування у правозастосуванні. За результатами аналізу понятійно-категоріального апарату теоретичних досліджень та нормативно-правових актів, які містять терміни та понятійні визначення основних структурних елементів водного транспорту, можна зробити висновок про неоднозначність їх викладення в різних джерелах, що створює негативний вплив на процес правозастосування.

Запропоновано розглядати поняття «водний транспорт» не лише як сукупність об'єктів водної інфраструктури, але і як процес організації діяльності із перевезення вантажів та пасажирів водними шляхами.

У підрозділі 1.2. «Загальна характеристика організації діяльності водного транспорту України» подано характеристику стану воднотранспортної галузі. Окреслено систему органів, що здійснюють адміністративно-правове регулювання діяльності воднотранспортної галузі. Досліджено управлінські функції та повноваження з регулювання воднотранспортних відносин Верховної Ради України, Президента України, Кабінету Міністрів України, Міністерства інфраструктури України, Міністерства аграрної політики та продовольства України, Державного агентства рибного господарства України (Держрибагентство), Державної служби морського та річкового транспорту України (Морська адміністрація), Інспекції з питань підготовки та дипломування моряків, Державного підприємства «Адміністрація морських портів України», Державного підприємства «Адміністрація річкових портів України», Державного підприємства «Класифікаційне товариство Регістр судноплавства України», Міжнародної морської організації, інших суб'єктів публічного управління та судновласників.

Подано авторський висновок поняття «організація діяльності водного транспорту».

У підрозділі 1.3. «Принципи організації діяльності капітана на водному транспорті» викладено сутність основних принципів. Принцип законності – основна умова організації забезпечення безпеки та порядку на водному транспорті. Принцип компетентності, який полягає у володінні знаннями, уміннями і здібностями, необхідними для управління об'єктом водного транспорту, ефективному використанні здібностей, інтегрованому поєднанні знань, здібностей і установок, розвиненій співпраці з суб'єктами взаємовідносин (судновласниками, власниками вантажу, службами портів, урядовими інституціями тощо). Принцип ефективності, що полягає у забезпеченні позитивного відношення корисного ефекту (результату) до витрат на його одержання. Принцип комплексності, що полягає у вирішенні різнопланових питань та застосування різногалузевих знань: управлінських, правових, економічних, технічних, соціальних, екологічних тощо., що полягає в застосуванні управлінських дій без затримок та зайвих часових розривів. Досліджено також принципи оперативності, лідерства, взаємодії та інші.

Розділ 2. «Адміністративно-правовий механізм організації діяльності капітана на водному транспорті» складається з трьох підрозділів, в яких визначається механізм функціонування та характеристика елементів організаційних засад.

У підрозділі 2.1. «Система актів адміністративно-правового регулювання організації діяльності капітана на водному транспорті» аналізується система правових актів адміністративно-правового регулювання

організації діяльності капітана на водному транспорті – узгоджена ієрархічна система правових актів, у яких закріплено структуру органів та установ, затверджено правові основи організації діяльності капітана судна та капітана порту, їх завдання та повноваження, регламентація питання адміністративно-правового статусу капітана.

Зроблено висновок, що система актів правового регулювання організації діяльності капітана на водному транспорті є взаємопов'язаною та упорядкованою системою законодавчих та підзаконних правових актів, що створює правову основу функціонування водного транспорту, визначає основні напрями діяльності капітана судна та капітана порту.

Запропоновано здійснювати класифікацію актів адміністративно-правового регулювання діяльності капітана за критеріями сфер суспільної діяльності: акти управління екіпажем судна чи портовою службою, акти щодо забезпечення технічного управління судном, акти із забезпечення безпеки плавання, акти із запобігання забрудненню природного середовища, акти щодо забезпечення підтримання порядку на судні, акти щодо запобігання шкоди судну, людям і вантажу, що перебувають на ньому.

У підрозділі 2.2. *«Завдання, функції та повноваження капітана на водному транспорті»* здійснено аналіз окремих складових адміністративно-правового механізму організації діяльності капітана судна та капітана порту: завдань, функцій та повноважень.

Розглянуто наукові думки з приводу сутності завдань та функцій капітана на водному транспорті. Встановлено, що виконання завдань та реалізація функцій капітана здійснюються з метою досягнення бажаного результату, який необхідно отримати шляхом прийняття капітаном відповідних управлінських рішень в межах повноважень, визначених нормами адміністративного права.

Досліджено зміст низки законів та підзаконних актів, що визначають завдання, функції, повноваження капітана судна та капітана порту. Зазначено, що механізм реалізації визначених повноважень капітана, повинен мати цілісну і деталізовано прописану правову форму, що сприятиме стабілізації процесу правозастосування у сфері водного транспорту.

За результатами аналізу норм, які визначають права та обов'язки капітана на водному транспорті, виявлено проблемні питання з реалізації повноважень щодо застосування окремих заходів адміністративного примусу та інше.

Наведено авторські визначення понять функцій, прав та обов'язків капітана з організації діяльності на водному транспорті.

У підрозділі 2.3. *«Управлінські рішення капітана з організації діяльності на водному транспорті»* досліджено організаційно-правовий механізм прийняття капітаном на водному транспорті управлінських рішень: організаційну структуру механізму прийняття та етапи процесу прийняття рішень капітаном на водному транспорті.

Здійснено теоретичну класифікацію управлінських рішень капітана, поділяючи їх: за юридичними наслідками, за об'єктом впливу, за напрямками управлінського впливу, за цільовим призначенням, за об'єктами управлінського впливу, за умовами (причинами) прийняття, за формою зовнішнього вираження.

Обґрунтовано, що усні рішення (вимоги, вказівки, накази, розпорядження) капітана підлягають обов'язковому виконанню і забезпечуються заходами адміністративного та дисциплінарного примусу.

Наведено авторське визначення поняття «управлінське рішення капітана на водному транспорті».

Розділ 3. «Напрямки удосконалення адміністративно-правового регулювання організації діяльності капітана на водному транспорті» включає два підрозділи.

У підрозділі 3.1. *«Зарубіжний досвід адміністративно-правового регулювання організації діяльності капітана на водному транспорті»* здійснено вибірковий аналіз зарубіжних механізмів правового регулювання організації діяльності капітанів на водному транспорті, зокрема таких держав як: Грузія, Молдова, Азербайджан, Білорусь, Естонія, Литва, Латвія, Росія, Польща, Австралія та представників групи так званих країн «зручних прапорів» – Маршаллові Острови та Ліберія та інших.

З'ясовано, що воднотранспортне законодавство різних держав не є тотожним. Зарубіжні нормативно-правові акти відрізняються назвами, структурою, змістом, наявністю основних понятійних визначень, станом кодифікованості. Приведено приклади особливостей зарубіжних національних воднотранспортних законодавств.

У підрозділі 3.2. *«Шляхи удосконалення адміністративно-правового регулювання організації діяльності капітана на водному транспорті»* пропонуються способи вирішення проблем нормативної невизначеності та усунення прогалин у правовому регулюванні. Зокрема шляхом прийняття законів України «Про внутрішній водний транспорт» та «Про безпеку на водному транспорті», статутів служби на морських суднах, служби на риболовних суднах та служби на суднах внутрішнього водного транспорту. А також шляхом внесення низки змін та доповнень до Водного кодексу України, Кодексу торговельного мореплавства України, Кодексу України про адміністративні правопорушення, Закону України «Про транспорт» та інших.

Запропоновано визначення поняття «ізоляція особи» та нормативне закріплення його у Кодексі торговельного мореплавства України та Законі України «Про внутрішній водний транспорт».

ВИСНОВКИ

Унаслідок проведеного дослідження визначено сутність та особливості адміністративно-правового регулювання організації діяльності капітана на водному транспорті, а також охарактеризовано специфічні риси та

нормативно-правову базу його здійснення. Сформульовано ряд наукових положень, висновків, пропозицій та практичних рекомендацій з удосконалення правового забезпечення та правозастосовної практики капітанів на водному транспорті та органів публічної влади у зазначеній сфері правовідносин. Основні з них наведено нижче.

1. За результатами аналізу понятійно-категоріального апарату теоретичних досліджень та нормативно-правових актів, які містять терміни та понятійні визначення основних структурних елементів водного транспорту, таких як: «морський транспорт», «річковий транспорт», «внутрішній водний транспорт», «внутрішній водний транспорт змішаного плавання», «судно» і «порт» та їх різновидностей, можна зробити висновок про неоднозначність їх викладення в різних джерелах. Окремі з перелічених термінів залишаються у стані теоретичних розробок та проектах нормативних актів, інші, маючи нормативне визначення, містять суперечності між собою, що створює негативний вплив на процес правозастосування.

2. Запропоновано авторські визначення понять:

«капітан на водному транспорті» – це посадова особа, яка, за допомогою сукупності методів, прийомів та способів, урегульованих нормами права, виконує організаційно-розпорядчі та адміністративно-господарські функції, забезпечуючи діяльність об'єкта водного транспорту (судна/порту).

«організація діяльності водного транспорту» – це процес цілеспрямованого впливу суб'єкта управління на об'єкт управління, сукупністю правових і неправових способів і методів, шляхом регулювання суспільних відносин, для забезпечення просторового переміщення матеріальних предметів (вантажу), фізичних осіб (пасажирів) водними шляхами, з використанням існуючих видів плавучих засобів (суден) та засобів берегової інфраструктури (портів, портових засобів, портопунктів, пристаней, спеціалізованих підприємств тощо).

3. З'ясовано, що система організації діяльності водного транспорту в Україні, як і будь-яка управлінська система, є складним поняттям, що охоплює як державні, так і недержавні суб'єкти та об'єкти управління та управлінську діяльність.

Управлінські функції та повноваження з регулювання воднотранспортних відносин в Україні здійснюють: Верховна Рада України, Президент України, Кабінет Міністрів України, Міністерство інфраструктури України, Міністерство аграрної політики та продовольства України, Державне агентство рибного господарства України (Держрибагентство), Державна служба морського та річкового транспорту України (Морська адміністрація), Інспекція з питань підготовки та дипломування моряків, Державне підприємство «Адміністрація морських портів України», Державне підприємство «Адміністрація річкових портів України», Державне підприємство «Класифікаційне товариство Регістр судноплавства України» та інші органи управління.

4. Обґрунтовано, що організація діяльності капітана на водному транспорті повинна формуватись на стійкій системі принципів, втілення яких дозволить створити ефективний механізм забезпечення діяльності водного транспорту для вирішення поставлених завдань та досягнення цілей. До цих принципів належать: законність, компетентність, ефективність, комплексності, оперативності, лідерства, взаємодії, наступності, системності, цілісності, узгодженість, безпека судноводіння, координація, своєчасність прийняття рішень, планування, науковість тощо.

5. Доведено, що система актів адміністративно-правового регулювання організації діяльності капітана на водному транспорті є взаємопов'язаною та упорядкованою сукупністю прийнятих у визначеному порядку уповноваженими органами офіційних документів, що закріплює структуру органів та установ, затверджує правові основи організації діяльності капітана судна та капітана порту, їх завдання, функції та повноваження, регламентує питання адміністративно-правового статусу капітана.

Система актів адміністративно-правового регулювання організації діяльності капітана на водному транспорті потребує удосконалення, шляхом забезпечення визначення необхідних понять та єдності термінології, виявлення та усунення колізій, суперечностей та дублювання норм.

6. Запропоновано класифікацію підзаконних нормативно-правових актів, що регулюють організацію діяльності капітана на водному транспорті за ознаками напрямків діяльності капітана:

1) нормативно-правові акти, що визначають організацію управління екіпажем судна та/або портовою службою;

2) нормативно-правові акти, направлені на забезпечення технічного управління судном;

3) нормативно-правові акти, направлені на забезпечення безпеки плавання (судноводіння);

4) нормативно-правові акти, направлені на запобігання забруднення природного середовища;

5) нормативно-правові акти направлені на підтримання порядку на об'єктах водного транспорту.

7. Зроблено висновок, що:

адміністративно-організаційні функції капітана на водному транспорті – це діяльність, пов'язана з отриманням чітко визначеного результату, який прямо відображає досягнення цілей і завдань водного транспорту, які реалізуються сукупністю методів, способів та засобів із забезпечення управління, що складають механізм публічно-владного впливу капітана на учасників воднотранспортних відносин, шляхом прийняття ним управлінських рішень із застосуванням актів адміністративно-правового регулювання, в межах повноважень, визначених правом.

права капітана з організації діяльності на водному транспорті – це передбачена в актах адміністративно-правового регулювання сукупність норм, що регламентують можливу поведінку капітана під час реалізації ним

своїх функцій, здійснення якої забезпечується заходами владного примусу, з метою забезпечення інтересів судновласників, власників вантажу, пасажирів, операторів портової діяльності, держави та суспільства;

обов'язки капітана з організації діяльності на водному транспорті – це передбачена в актах адміністративно-правового регулювання сукупність норм, що регламентують необхідні дії капітана, які безумовні до здійснення, за невиконання або за неналежне виконання яких передбачено застосування заходів примусу.

8. Доведено, що під управлінським рішенням капітана на водному транспорті слід розуміти прийнятий в особливому порядку правовий акт капітана, який ґрунтується на нормах права чи морському звичаї, аналізі й оцінці ситуації, що відображає інтереси численних суб'єктів: держави, судновласника, членів екіпажу, пасажирів, власників вантажу тощо, направлений на організацію та виконання сукупності організаційних, експлуатаційних, правових та інших заходів, що забезпечують безпеку життя людини, природного середовища, безаварійне функціонування об'єкта водного транспорту та оптимальне виконання господарсько-виробничих завдань.

9. З'ясовано, що правове регулювання організації діяльності капітана на водному транспорті у більшості зарубіжних країн ґрунтується на загальних міжнародних нормах, однак не є однаковим та характеризується певними особливостями. В одних державах регулювання здійснюється кодифікованими правовими актами, в інших – лише системою окремих законів. Значна частина організаційних відносин у воднотранспортній сфері регулюється низкою підзаконних нормативно-правових актів.

Правовідносини у сфері внутрішнього водного транспорту та правовідносини забезпечення безпеки судноплавства більшість держав врегулювала окремими законами.

Характерною особливістю воднотранспортного законодавства «зручних прапорів» є чіткість, послідовність правових норм та деталізація повноважень капітана судна та капітана порту з мінімальністю дискреційних повноважень.

10. З метою вдосконалення правового регулювання організації діяльності капітана на водному транспорті, вирішення проблем нормативної невизначеності та усунення прогалів у правовому регулюванні запропоновано:

прийняти Закон України «Про внутрішній водний транспорт», Статут служби на морських суднах, Статут служби на риболовних суднах та Статут служби на суднах внутрішнього водного транспорту;

питання засад безпеки на водному транспорті врегулювати Законом України «Про безпеку на водному транспорті», яким визначити: 1) систему органів безпеки на водному транспорті; 2) систему заходів протидії актам незаконного втручання у діяльність водного транспорту; 3) порядок застосування заходів адміністративного примусу суб'єктами забезпечення безпеки на водному транспорті; 4) повноваження капітана судна та капітана порту у сфері безпеки на ввірених об'єктах водного транспорту; 5) порядок

зберігання та застосування табельної зброї при забезпеченні особистої безпеки, безпеки людей та майна, що перебувають на судні та в порту; 6) механізм здійснення державного нагляду та контролю за діяльністю, пов'язаною із організацією та забезпеченням безпеки на водному транспорті.

статтю 1 Водного кодексу України доповнити абзацом:

«водний транспорт – це різновид транспорту, що перевозить вантажі та пасажирів водними шляхами: як природними (океани, моря, річки, озера), так і штучними (канали, водосховища)»;

внести зміни до статті 24 Закону України «Про транспорт», виклавши її у такій редакції:

«Стаття 24 Морський транспорт і його склад

До складу морського транспорту входять підприємства морського транспорту, що здійснюють перевезення пасажирів, вантажів, багажу, пошти, судна, судноремонтні заводи, морські шляхи сполучення, порти, а також підприємства зв'язку, промислові, торговельні, будівельні і постачальницькі підприємства, навчальні заклади, заклади охорони здоров'я, фізичної культури, науково-дослідні, проектно-конструкторські організації та інші підприємства, установи та організації, незалежно від форм власності, що забезпечують роботу морського транспорту»;

Кодекс торговельного мореплавства України доповнити статтею 72¹, виклавши її у такій редакції:

«72¹ Покладення обов'язків капітана судна на старшого помічника.

У разі смерті, хвороби або іншої причини, що перешкоджають капітану судна виконувати свої службові повноваження, повноваження капітана судна до отримання розпорядження судновласника покладаються на старшого помічника капітана судна»,

відповідною нормою доповнити проект Закону України «Про внутрішній водний транспорт»;

статтю 58 Кодексу торговельного мореплавства України доповнити частиною четвертою, виклавши її у такій редакції:

«У разі небезпеки, яка загрожує судну, людям чи вантажу, що знаходяться на судні, або виникнення іншої надзвичайної ситуації, капітан судна може скликати судову раду для консультації. Суднова рада не обмежує прав капітана, у будь-якій ситуації що склалася, остаточне рішення приймає капітан судна»,

відповідною нормою доповнити проект Закону України «Про внутрішній водний транспорт»;

доповнити статтю 65 Кодексу торговельного мореплавства України частинами п'ятою та шостою у такій редакції:

«Ізоляція особи в окремому приміщенні може тривати доти, доки судно не прибуде до найближчого порту України або порту держави, громадянином якої є ізольована особа.

У разі прибуття судна в порт іншої держави, не передбаченої у частині п'ятій цієї статті, капітан повідомляє про ізоляцію особи консула України в іноземному порту та відповідні правоохоронні органи цієї держави»;

доповнити статтю 65 Кодексу торговельного мореплавства України приміткою у такій редакції:

«Ізоляція особи, що перебуває на судні, дії якої загрожують безпеці судна або людей і майна, що на ньому перебувають, – відокремлення особи від оточуючих в окремому приміщенні, з метою усунення загроз безпеці судна або людей і майна, що на ньому перебувають, та унеможливлення скоєння суспільно небезпечного діяння»;

внести зміни до Кодексу України про адміністративні правопорушення, виклавши:

диспозицію частини третьої статті 129 у такій редакції: «Допуск до керування судном осіб, які перебувають у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції»;

диспозицію частини п'ятої статті 130 у такій редакції: «Керування судном судноводіями в стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції, а так само передача керування судном особі, яка перебуває в стані такого сп'яніння чи під впливом таких лікарських препаратів, а також відмова осіб, які керують судном від проходження відповідно до встановленого порядку огляду на стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або щодо вживання лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції»;

диспозицію частини шостої статті 130 у такій редакції: «Дії, передбачені частиною п'ятою цієї статті, вчинені особами, які не мають права керування судном»;

доповнити Кодекс України про адміністративні правопорушення статтею 115¹, диспозицію якої викласти у такій редакції:

«Стаття 115¹ Неподання інформації про акти незаконного втручання

Неподання, а також несвоєчасне подання капітаном судна чи капітаном порту уповноваженому органу інформації про вчинення актів незаконного втручання на судні, в порту або в портових засобах»;

У проекті Закону України «Про внутрішній водний транспорт» №2475-а-д від 8.07.2018 частину четверту статті 62 викласти у такій редакції:

«Ізоляція особи в окремому приміщенні може тривати доти, поки судно не прибуде до найближчого порту або пристані України. Капітан зобов'язаний повідомити про ізоляцію особи Національну поліцію».

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

1. Байрак В.В. Поняття адміністративної відповідальності у сфері управління морським та річковим транспортом та її функції. *Право.ua*. 2017. №3. С.74-79.

2. Байрак В.В. Адміністративно-організаційні питання щодо визначення окремих повноважень та функцій капітана у сфері діяльності морського торговельного транспорту. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2018. №4. С.15-18.

3. Байрак В.В. Питання забезпечення законності у сфері організації управління капітаном торгового судна. *Європейські перспективи*. 2019. №1. С.34-39.

4. Байрак В.В. Сучасний стан правового регулювання функціонування водного транспорту України та Республіки Молдова: адміністративно-юрисдикційні аспекти. *Suprematia dreptului (Верховенство права)*. 2019. №1. С.206-211.

5. Байрак В.В. Адміністративно-правове регулювання організації діяльності капітана у сфері водного транспорту: законність, повноваження та функції. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2019. №1. С.123-127.

6. Байрак В.В. Сутність поняття «капітан на водному транспорті». *Роль та місце правоохоронних органів у розбудові демократичної правової держави : матеріали ІХ міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. м. Одеса, 30 березня 2017 р.* Одеса, ОДУВС. С. 5-6.

7. Байрак В.В. Стратегія розвитку морського та річкового транспорту в умовах інтеграційного процесу. *Вплив інтеграційних тенденцій на розвиток національного права : матеріали Міжнар. наук.-практичної інтернет-конференції м. Одеса, 23 лютого 2018 р. / За заг. ред. В.П. Маковія, О.Л. Зайцева.* Одеса, ОДУВС, 2018. С. 32-37.

8. Байрак В.В. Вопросы обеспечения общественной (публичной) безопасности на морском и речном транспорте в Украине. *Современное общество, профсоюзы и проблемы молодежи : материалы XXII Международной научной конференции студентов, магистрантов и аспирантов, г. Гомель, 4 мая 2018 г. / Гомельский филиал Международного университета «МИТСО»; под общ. ред. С.И. Ляха.* Гомель : ОДО «Центр оперативной печати», 2018. С. 165-168.

9. Байрак В.В. Про дефініцію «адміністративна відповідальність»: у рамках дослідження юридичної відповідальності капітанів суден. *Стан та перспективи розвитку адміністративного права України: матер. ІV міжнар. наук.-практ. конф., м. Одеса, 25 жовтня 2018 р.* Одеса : ОДУВС, 2018. С.10-13.

АНОТАЦІЯ

Байрак В.В. Адміністративно-правове регулювання організації діяльності капітана на водному транспорті. – *Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.*

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 «адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право». - Одеський державний університет внутрішніх справ, Одеса, 2019.

Дисертацію присвячено теоретичним та практичним проблемам адміністративно-правового регулювання організації діяльності капітана на водному транспорті. Здійснено аналіз понятійно-категоріального апарату в дослідженнях зазначеної сфери правовідносин. Охарактеризовано суб'єктів адміністративно-правового регулювання водотранспортних відносин, їхні повноваження, способи та методи правового регулювання, а також основні принципи організації діяльності капітана на водному транспорті.

Досліджено систему нормативно-правових актів, які забезпечують правове регулювання організації діяльності капітана на водному транспорті, здійснено аналіз повноважень органів публічної влади у цій сфері, окреслено систему цих суб'єктів. Піддано аналізу завдання, функції, права та обов'язки капітана з організації діяльності на водному транспорті, у тому числі елементи системи засобів адміністративного примусу.

Сформульовано низку авторських наукових визначень понять: «капітан на водному транспорті», «організація діяльності водного транспорту», «адміністративно-організаційні функції капітана на водному транспорті», «права капітана з організації діяльності на водному транспорті», «обов'язки капітана з організації діяльності на водному транспорті».

Проаналізовано міжнародну та зарубіжну практику регулювання організації діяльності капітана на водному транспорті.

Подано пропозиції щодо удосконалення нормативно-правових актів, направлених на адміністративно-правове регулювання організації діяльності на водному транспорті та нормотворчої діяльності органів публічної влади.

Ключові слова: адміністративно-правове регулювання, водний транспорт, Державна служба морського та річкового транспорту України, капітан порту, капітан судна, правова відповідальність капітана, торговельне мореплавання.

АННОТАЦІЯ

Байрак В.В. Адміністративно-правове регулювання організації діяльності капітана на водном транспорті. – *Квалификационная научная работа на правах рукописи.*

Диссертация на соискание ученой степени кандидата юридических наук по специальности 12.00.07 «административное право и процесс; финансовое право, информационное право». - Одесский государственный университет внутренних дел. Одесса, 2019.

Диссертация посвящена теоретическим и практическим проблемам административно-правового регулирования организации деятельности капитана на водном транспорте. Осуществлен анализ понятийно-категориального аппарата в исследованиях указанной сферы публичных отношений. Охарактеризованы субъекты административно-правового регулирования водотранспортных отношений, их полномочия, способы и методы правового регулирования, а также основные принципы организации деятельности капитана на водном транспорте.

Подвергнуты анализу средства административно-правового регулирования сферы организации деятельности на водном транспорте, в том числе элементы системы мер административного принуждения.

Исследована система нормативно-правовых актов, обеспечивающих административно-правовое регулирование организации деятельности капитана на водном транспорте, осуществлен анализ полномочий органов публичной власти в этой сфере. Проанализированы задачи, функции, права и обязанности капитана по организации деятельности на водном транспорте.

Сформулирован ряд авторских научных определений понятий: «капитан на водном транспорте», «организация деятельности водного транспорта», «административно-организационные функции капитана на водном транспорте», «права капитана по организации деятельности на водном транспорте», «обязанности капитана по организации деятельности на водном транспорте».

Исследование феномена управленческого решения капитана на водном транспорте дало возможность сделать вывод, что это правовой акт капитана, который основывается на нормах права или морском обычае, анализе и оценке ситуации, отражает интересы многочисленных субъектов, направленный на организацию и выполнение совокупности организационных, эксплуатационных, правовых и других мероприятий, что обеспечивают безопасность человека, природной среды, безаварийное функционирование объекта водного транспорта и оптимальное выполнение хозяйственно-производственных задач.

Проанализирована международная и зарубежная практика регулирования организации деятельности капитана на водном транспорте, генезис и становление ее организационно-правовых форм.

Представлены предложения по совершенствованию нормативно-правовых актов, направленных на административно-правовое регулирование организации деятельности на водном транспорте и нормотворческой деятельности органов публичной власти.

Ключевые слова: административно-правовое регулирование, водный транспорт, Государственная служба морского и речного транспорта Украины, капитан порта, капитан судна, правовая ответственность капитана, торговое мореходство.

SUMMARY

Bayrak V. Administrative and legal regulation of the organization of captain's activities on water transport. – *Qualifying scientific work on the rights of the manuscript.*

A thesis to obtain Scientific Degree of the Candidate of Legal Sciences in specialization 12.00.07 – administrative law and procedure; financial law; information law”. - Odessa State University of Internal Affairs. Odessa, 2019.

The thesis is dedicated to the theoretical and practical problems of the administrative and legal regulation of the organization of the captain's activities on water transport. The analysis of the conceptual and categorical apparatus in this sphere of public relations has been carried out. The subjects of administrative and legal regulation of water transport relations, their powers, methods and ways of legal regulation have been characterized as well as the basic principles of the organization of the captain's functions on water transport. The means of administrative and legal regulation of the organization of water transport activities have been analyzed, including the elements of the system of administrative coercion.

The legislation system of the organization of the water transport activities of a captain has been researched and the powers of the authorities in this sphere has been analyzed. Captain's tasks, functions, rights and obligations on the organization of water transport activities have been examined.

A number of the terms have been defined by the author: "captain of water transport", "organization of water transport activities", "administrative and organizational functions of a captain on water transport", "rights of a captain in organization of water transport activities", "obligations of a captain in organization of water transport activities".

Upon the research of the phenomenon of the managerial decision of a captain on water transport it has been concluded that it is the legal act of a captain issued in a specific way based on legislation or maritime customs, analysis and assessment of a situation reflecting the interests of numerous subjects, State, ship owner, crew members, passengers, cargo owners, etc., aimed at the organization and implementation of a set of organizational, operational, legal and other measures, that secure life, environment, safe functioning of water transport and adequate economic performance.

The international and foreign legislation regulating the organization of the captain's functions on water transport, its genesis and formation of organizational and legal forms have been analyzed.

The proposals for improvement of the legislation regulating the organization of the captain's water transport activities and the law-making of water transport authorities have been made.

Key words: administrative legal regulation, water transport, the State service of sea and river transport of Ukraine, the captain of a vessel, the captain of the port, liability of the captain, trade shipping.

Підписано до друку 15.08.2019. Формат 60х90/16. Папір офсетний.
Гарн. «Times New Roman». Друк різнографічний. Ум. друк. арк. 0,9.

Наклад 100 прим.

Видавництво ОДУВС

м. Одеса, вул. Успенська, 1

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 3507 від 25.06.2009 р.

тел. 0487095029; 0949175029